

FOCUS · Canvi de patró en el consum d'energia: l'efecte Xina

Entre el 2005 i el 2015, vam assistir a l'ascens de la Xina com a jugador de primer ordre en el concert energètic global. El 2015, la Xina va ser el primer consumidor d'energia del món, amb el 23,1% del total, per davant dels EUA (17,0%), d'Europa (14,4%), de Rússia (5,8%) i de l'Índia (4,8%).¹ La importància de la Xina encara és més clara en termes dinàmics, ja que, entre el 2005 i el 2015, va contribuir en un 59,3% al creixement del consum energètic global.

Abans de començar una anàlisi una mica més detallada, és important recordar que hi ha cinc fonts d'energia primària: combustibles líquids (majoritàriament procedents del petroli), que representen el 32,4% del consum energètic total; carbó, el 28,7%; gas, el 21,7%; renovables-hidràuliques, l'11,8%, i nuclear, el 5,3%. El fort augment de la demanda energètica de la Xina ha tingut una influència profunda en el pes relatiu de les diferents fonts d'energia, ja que el consum energètic del gegant asiàtic difereix de forma substancial del de la resta del món. En particular, a la Xina, el consum de carbó representa dues terceres parts del consum total d'energia, una xifra molt superior al 17,5% que representa a la resta del món. Així, el carbó, una font d'energia altament contaminant, ha estat el gran protagonista de l'últim decenni: ha estat responsable de gairebé el 40% de l'increment del consum d'energia global, substancialment per davant de les renovables (el 28,9%), del gas (el 15,3%) i del petroli (el 14,7%).

No obstant això, l'evolució del consum d'energia en els 10 pròxims anys podria ser molt diferent a la dels últims anys i registrar una menor rellevància del carbó. Això es pot veure afavorit pel canvi de patró de creixement perseguit per la Xina, on un major pes del consum i dels serveis comportarà una reducció de la despesa de capital (*capex*) a favor de la despesa operativa (*opex*). El consum d'energia associat a aquest últim tipus de despesa és menys intensiu en carbó. A més a més, la reducció de l'ús del carbó és una prioritat del país asiàtic, que ha anat adquirint consciència del problema mediambiental. De fet, la protecció del medi ambient és una de les línies estratègiques del nou Pla quinquennal presentat al final del 2015. Així, s'espera que el pes del carbó en el consum d'energia baixi del 66% actual al 60% el 2025.

És probable que un tercer factor s'afegeixi a aquests dos: el preu del petroli. Entre el 2005 i el 2015, l'ascens econòmic de la Xina va coexistir amb un petroli car, ja que va passar de 44,5 dòlars per barril el 2005 a 74,5 el 2014 (en part, per l'augment de la demanda de la Xina). Sens dubte, això va limitar el pes del petroli en el *mix* energètic del gegant asiàtic. En el context actual, en què, pel que sembla, l'augment de l'oferta permetrà que el preu del petroli

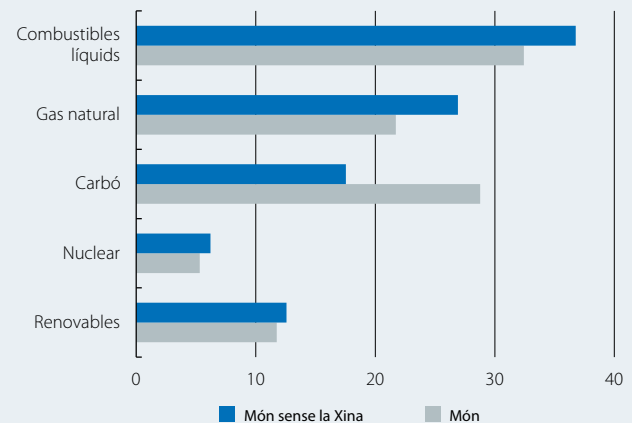
1. Segons l'EIA, «International Energy Outlook 2013», juliol del 2013. Es tracta de l'informe més recent amb una desagregació conjunta per regions i per fonts energètiques.

sigui inferior al dels últims anys, cal esperar que el pes d'aquesta font d'energia vagi augmentant.

De fet, si pensem que la Xina mantindrà un procés de convergència energètica cap a fonts similars a les dels països desenvolupats, el *mix* energètic global pot ser molt diferent de l'observat recentment. Segons les previsions de l'Agència Nord-americana de l'Energia (EIA) per al món sense la Xina, la creixent importància del consum energètic en l'àmbit domèstic i comercial, enfront de l'industrial, i les preocupacions mediambientals permetran que una font relativament neta com el gas s'erigeixi com el màxim contribuïdor al creixement del consum energètic (amb el 32,4%). Les fonts renovables se situaran en segona posició (el 24,1%), seguides del petroli (el 15,1%, tot i que, en aquest cas, la contribució podria augmentar si es mantenen els baixos preus actuals), de la nuclear (el 14,9%) i del carbó, que, amb una contribució del 13,5%, quedaria en últim lloc.

Fonts primàries d'energia

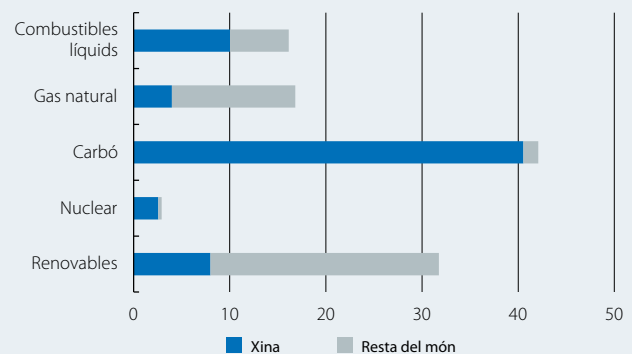
(% de consum energètic sobre el consum total de la regió)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'Energy Information Administration.

Creixement del consum energètic el 2005-2015 *

(Milers de bilions de BTU)

Nota: * Increment en termes absoluts del consum entre el 2005 i el 2015 expressat en milers de bilions d'unitats tèrmiques britàniques (BTU).

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'Agència Nord-americana de l'Energia (EIA).